



Teaching Guide

Identifying Data					2023/24
Subject (*)	Socioeconomic aspects of ageing			Code	615525027d
Study programme	Máster Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria (a distancia)				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Official Master's Degree	1st four-month period	Second	Optional	6	
Language	Spanish				
Teaching method	Non-attendance				
Prerequisites					
Department	Economía Socioloxía e Ciencias da Comunicación				
Coordinador	Vilar Rodriguez, Margarita	E-mail	margarita.vilar.rodriguez@udc.es		
Lecturers	Vilar Rodriguez, Margarita	E-mail	margarita.vilar.rodriguez@udc.es		
Web					
General description	O obxectivo fundamental da materia Aspectos Socioeconómicos da vellez é ofrecer ao estudantado unha análise teórica e práctica ao fenómeno do envellecemento, atendendo a tres aspectos fundamentais. Primeiro, abordar a definición e cuantificación do proceso de envellecemento desde unha perspectiva temporal e territorial. Segundo, analizar as causas e consecuencias económicas, sociais e políticas do proceso de envellecemento da poboación. Terceiro, reflexionar sobre os retos e oportunidades que este proceso supón para a economía e a sociedade actual. Esta materia impartirase cun espírito multidisciplinar, dado que o proceso de envellecemento afecta tamén a múltiples ámbitos da nosa política, economía e sociedade. Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escoitando e respetando opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado. O docente impartirá a docencia en castelán, se ben o alumnado poderá expresarse tanto en galego como en castelán nas clases y na entrega de traballos, os cuais serán todos entregados en formato dixital.				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	CE1 - Determinar as dimensións e categorías axeitadas para o diagnóstico e a análise científica das situacións de exclusión social.
A2	CE2 - Interpretar os feitos e as políticas sociais desde os distintos paradigmas teóricos vixentes na análise da exclusión.
A4	CE4 - Recompilar e interpretar a información suficiente para chegar a diagnósticos fiables sobre os riscos de exclusión e os factores de vulnerabilidade social.
A21	CEE1 - Explicar os procesos de exclusión vinculados ás transformacións da estrutura familiar e por idades das sociedades.
A22	CEE2 - Manexar ferramentas conceptuais e metodolóxicas para a análise da vulnerabilidade asociada a formas de convivencia e a determinados grupos de idade.
A23	CEE3 - Identificar as dinámicas interxeracionais, biolóxicas e socioeconómicas que xeran situacións de exclusión.
A24	CEE4 - Identificar situacións e procesos de segregación de colectivos vulnerables asociados ao avellentamento demográfico.
B1	CB1 - Demostrar coñecementos avanzados, de carácter multidisciplinar, para a investigación e o exercicio profesional no ámbito da exclusión social.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B3	CB3 - Seleccionar o marco científico adecuado para avaliar as evidencias dispoñibles e postular hipóteses razoadas sobre a avaliación previsible dos feitos sociais estudados.
B7	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B13	CX1 - Comprender e integrar coñecementos complexos para traducilos en propostas de investigación e programas de intervención en contextos sociais problemáticos.
B14	CX2 - Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvemento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa.
B15	CX3 - Deseñar, aplicar e avaliar proxectos de investigación en ciencias sociais relacionados cos procesos e as situacións de exclusión social.



B19	CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.
B21	CX9 - Aplicar unha perspectiva interdisciplinar na análise e a valoración de problemáticas de exclusión e políticas sociais de inclusión e cohesión.
B22	CX10 - Recoñecer e valorar os xuízos de valor e as evidencias nos argumentos que sosteñen as descrições e políticas sobre a realidade social.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	CT2 ? Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 -Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
A1 CE1 - Determinar as dimensións e categorías axeitadas para o diagnóstico e a análise científica das situacións de exclusión social.	AC1		
	AC2		
	AC4		
A21 CEE1 Explicar os procesos de exclusión vinculados ás transformacións da estrutura familiar e por idades das sociedades.	AC21		
	AC22		
	AC23		
	AC24		
B1 CB1 - Demostrar coñecementos avanzados, de carácter multidisciplinar, para a investigación e o exercicio profesional no ámbito da exclusión social.		BC1	
		BC2	
		BC3	
		BC7	
B13 CX1 - Comprender e integrar coñecementos complexos para traducilos en propostas de investigación e programas de intervención en contextos sociais problemáticos.		BC13	
		BC14	
		BC15	
B19 CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.		BC19	
		BC21	
		BC22	
C1 CT1 Reflexionar, chegar a conclusións e propor solucións a través do traballo en equipo			CC1
			CC2
			CC5
			CC6

Contents	
Topic	Sub-topic
1. Reflexións sobre o envellecemento da poboación: problema & oportunidade	1.1. A idade como obxecto de estudo e investigación 1.2. Definición da vellez 1.3. As contradicións do envellecemento
2. Conceptos e indicadores básicos para o estudo do envellecemento	2.1. Indicadores para o estudo da vellez 2.2. Causas do envellecemento da poboación 2.3. Perspectivas de estudo do envellecemento
3. O envellecemento da poboación e a economía	3.1. A dimensión económica do envellecemento demográfico 3.2. Implicacións económicas
4. As consecuencias sociais do envellecemento demográfico	4.1. Unha reflexión sobre os aspectos sociais 4.2. Repercusións do envellecemento sobre o sector público 4.3. Políticas de envellecemento: un dilema por resolver



5. Envellecer en feminino. Igualdade de xénero?	5.1. Non é igual: Envellecemento de mulleres & homes 5.2. Xénero & Políticas de envellecemento 5.3. A orixe das desigualdades desde un punto de vista do ciclo vital
6. A achega das persoas maiores ao benestar	6.1. A medición da achega das persoas maiores ao benestar 6.2. A posta en valor do envellecemento 6.3. O paradoxo do sistema: sostidos ou sustentadores?
7. Os retos do envellecemento da poboación: aspectos socioeconómicos	7.1. Reflexións para debater 7.2. Que estamos a facer mal? 7.3. A vellez como oportunidade

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A4 A21 A22 A23 A24 B14	18	36	54
Practical test:	B1 B2 B3 B7 B13 B15 B19 B21 B22 C1 C2 C5 C6	18	72	90
Personalized attention		6	0	6

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	As explicacións maxistras consisten nas clases teóricas para as cales serán necesarias as lecturas e o debate na aula.
Practical test:	A proba práctica consistira na elaboración dun traballo individual (extensión máxima 10 páxinas) onde se utilizarán os conceptos teóricos e prácticos traballados durante o curso en torno aos aspectos socioeconómicos da vellez. O estudo de caso servirá de base para este traballo. As bases deste traballo explicaranse durante a asistencia a titorías, mesmas que poden darse na aula ao inicio ou ao final da mesma (alumnado presencial) ou vía teams (alumnado online).

Personalized attention	
Methodologies	Description
Practical test:	Atención personalizada nas titorías, previa cita mediante correo electrónico (margaria.vilar.rodriguez@udc.es). Ditas titorías realizaránse mediante TEAMS. Consulta de moodle, correo electrónico e chat da materia alomenos unha vez á semana durante o período lectivo.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A4 A21 A22 A23 A24 B14	A asistencia e participación activa durante as sesións maxistras computará cun valor máximo do 10% na nota final. Para o estudantado semipresencial ou a distancia implicará un seguimento e consulta regular dos materiais elaborados e colgados en Moodle e a utilización do chat de moodle.	10
Practical test:	B1 B2 B3 B7 B13 B15 B19 B21 B22 C1 C2 C5 C6	Traballo final sobre un estudo comparado terá un valor máximo na nota final do 40%. Para o estudantado semipresencial ou a distancia se darán instrucións precisas colgadas en Moodle e utilizaranse titorías online.	40

Assessment comments



Alumnado presencial:

- A avaliación considerará a nota mediante un proceso de avaliación continua das diferentes partes a ser tidas en conta: participación nas aulas (10%), tarefas (50%), traballo final (40%). Todos os traballos serán coñecidos polo alumnado ao principio do curso e todas as tarefas deberán ser entregadas en tempo e forma en formato dixital mediante o Moodle da materia. Alumnado non presencial- A Avaliación será similar a do alumnado presencial, se ben o porcentaxe adicado a participación será medido mediante a participación no chat do Moodle habilitado. Primeira oportunidade O alumnado que opte por unha avaliación non continua poderá presentarse na convocatoria oficial acordada polo centro. A proba constará dun examen tipo test (50% da nota) que versará sobre diversas obras traballadas na clase e subidos en pdf ao Moodle da materia; e unha pregunta autoformulada de extensión en torno a 2 follas onde o alumnado exporá unha breve reflexión en torno a algún tema da materia do seu interese previo consenso co profesor (50% da nota) Segunda oportunidade Mesmo criterio que na primeira Alumnado con exención académica Ao principio do curso acordarase un calendario de titorías, criterios de avaliación e entregas.

Sources of information

<p>Basic</p>	<p>Esta bibliografía é só orientativa e global. O profesor facilitará ao estudantado as referencias das lecturas básicas obrigatorias para traballar en clase a través da plataforma virtual Moodle. Entre as habilidades que deben adquirir os estudantes está a obtención de recursos bibliográficos propios que sirvan para o seu desenvolvemento tanto na materia como para o TFM. Prestarase especial atención á paridade de xénero ao aportar obras de autores e de autoras. Bazo, María-Teresa et al. (2006): Envejecimiento y sociedad una perspectiva internacional, Madrid : Editorial Médica Panamericana Beauvoir, Simone de (2012): La Vejez / Simone de Beauvoir ; traducción de Aurora Bernárdez, Buenos Aires : Debolsillo Delgado García, Ana María ; Rafael Oliver Cuello, Ignasi Beltran de Heredia Ruiz (2010): Vejez, discapacidad y dependencia: Aspectos fiscales y de protección social, Publicación, Barcelona : Bosch, 2010. Duque, Juan M. y Adela Mateo Echanogorria (coord) (2008): La participación social de las personas mayores, Madrid, Instituto de Mayores y Servicios Sociales (IMSERSO) Fericgla, Josep M. (2002): Envejecer una antropología de la ancianidad, Barcelona : Herder Freire Rodríguez, Carlos y Mar Ferradás Canedo (2016): Calidad de vida y bienestar en la vejez, Madrid : Pirámide García González, Francisco (coord.) (2005): Vejez, envejecimiento y sociedad en España, siglos XVI-XXI, Cuenca : Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha. Giró Miranda, Joaquín (coord.) (2004): Envejecimiento y sociedad una perspectiva pluridisciplinar, Logroño, Universidad de La Rioja, Servicio de Publicaciones Gómez García, Jesús María (1997): El envejecimiento de la población y la economía, Valladolid Secretariado de Publicaciones e Intercambio Científico, Universidad de Valladolid IMSERSO (1999): La Protección Social de la Dependencia, Madrid. IMSERSO (2000): Las Personas Mayores y las Residencias, Madrid. IMSERSO, Informe 2014 sobre sobre las personas mayores en España Instituto Nacional de Consumo (2000): La tercera edad y el consumo , Madrid. Imarza Meñica, Juan; Jesús Galdeano Aramendia (Coord.) (1988): Simposio de gerontología de Castilla-León. Hacia una vejez nueva I Simposio de Gerontología de Castilla-León : 5-8 de mayo 1988 Valladolid, Fundación Friedrich Ebert. Papeles de Economía Española, especial 104: Transformación demográfica : raíces y consecuencias, Madrid : Caixa Nova, 2005 Pérez Ortiz, Lourdes (2006): La estructura social de la vejez en España: nuevas y viejas formas de envejecer, Madrid: Instituto de Mayores y Servicios Sociales. Rodríguez Cabrero, G. (1997): Participación social de las Personas Mayores, Madrid: IMSERSO. Rogero García, Jesús (2010): Los tiempos del cuidado : el impacto de la dependencia de los mayores en la vida cotidiana de sus cuidadores, Madrid : IMSERSO Sánchez Vera, Pedro (ed.) (1993): Sociedad y población anciana, Murcia : Universidad de Murcia Sancho, M. T. (2007): Las personas mayores en España, Informe 2006, Madrid: IMSERSO.</p>
<p>Complementary</p>	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus



Other comments

1. Para cumprir co obxectivo sostible vinculado ao Green Campus: - A entrega de tarefas que se realice nesta materia producirase en formato virtual e/o soporte informático - Realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos - En todo momento teranse en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. 2. Segundo recóllese nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria - Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria. - deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos os sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas...) - Traballarase para identificar e modificar prexuízos e #actitude sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. - Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e propoñeranse accións e medidas para corrixilas." 3. Recoméndase a asistencia ás clases para un mellor seguimento dos contidos teóricos e prácticos da materia

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.